Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cod. Aug. perg. 202

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.l.], [9. Jahrh.]

S. martyrum Viti, Modesti atque Crescentiae

urn:nbn:de:bsz:31-97858

Visual Library

123v

PASSIO SCŌRUM MARTYRUM UITI MODESTI ATQUE CRESCENTIAE

QUOD EST XVII KT IVT

Temporibus itaq; diocletiani imperato
toris & maximiani. equib. superior in oriente
alius in occidente affligi ecclesias. uastari inter
ficiq; xpianos. insatiabili feritate insistunt.
Erat ex prouincia licia nobili ortus prosapia pue
rulus quidam uitus nomine. Qui in ipsa iam
tenerrima infantia euangelici non inmemor
p̄cepti. precib. continuis. elemosinisq; largissimis
aditum sibi regni celestis eperuit. Tam casto
amore puroq; timore dn̄i celi terraeq; iugiter
adorans. ut ipsis & iam gentilib. horrorem non mi
nimum conuersatio illius incuteret. Nam plu
rimos illorum dulci conloquio leniq; documento
ad fidem xpī conuertit. Signis & iam quā plu
rimis uirtutibusq; haud paucis. maxime in effu
gandis demonis. in ipsa admodū molli fortiter
fulsit infantia. & ne in tali agone tyro xpī de
ficeret. his iugiter uocibus dn̄m p̄cabatur. Onē
ihū xp̄e fac misericordiā cū seruo tuo. & ne repel
las me amandatis. neque me seperas a coggre
gatione iustorū. His namq; ali
isq; cū sedule xp̄m
p̄cib. felix infantulus pulsaret
innumeris. Vox de celo ad eum delabsa est

huius cemodi dicens. Vite exaudita est oratio
tua. faciam tibi sicut peristi. Pater itaq; illius
ilas nomine. cū in ritu gentilium culturaq; idulorū
obcecato corde teneretur astrictus. intentionē feli
cissimi cernens infantis. blandaleniq; suasione
ad culturam nefandissimam animū pueri studuit
retorquere. At pius sobolis impio genitori nefan
da suggerenti tale responsū reddidit. Agnosce
pater. qđ alium dm̄ preter unum solum sempiter
nū q; nescio nec colo. Qui in ipso mundi exordio
lucē saparauit a tenebris. Cuiusq; sp̄s sup aquas
ferebatur. ipsum dm̄ meum regem angelorū eē
pfiteor. ipsi deseruio. ipsumq; adoro. fabricatorē
celi et terre omnib; dieb; uite meae. Heac audi
ens pater. uirgis cedi iussit infantulum. Quis te
inquit fili docuit talia confiteri. Annescis quia si
hoc a principib; auditū fuerit qđ peribis. At ille.
Xp̄s inquit cuius seruus sum talia me loqui edocuit.
Cuius eloquia melle dulciora in faucib; meis resonant.
[illegible] cuius lex inmaculata mihi omni
argento auroq; p̄ciosior extat.
Qui [illegible] mihi ppt̄ suam inmensam clem̄tiā
intellectu[illegible] tribuit ut discam man
data illius. quia manus eius me fecer̄ atq; plasmauer̄.

Apparuit aũ ei angelus dñi consolabatur eum his uer
bis. Datus sum tibi custos. ut custodiã te usq; in diẽ
exitus tui. & omnia quae petieris adõ dabuntur tibi.
At stolidus pater prudentissimũ plangebat filiũ.
quia eum quẽ unicum habuerat ad culturam
deorum suorũ reuocare nequiuerat. Cumq; ille
patrẽ interrogaret quib; diis illi sacrificare iussis
set. ilas dixit. Nescis fili deos eẽ inmortales.
louem martẽ atq; apollinẽ. quos principes nr̃i
adorant & colunt. Beatus uitus respondit. plures
namq; deos eẽ numquã audiui. Scio enim & credo
dñm meũ ihm̃ xp̃m traditũ ꝓpeccatis nr̃is. cuius
sanguine redempti sumus. quẽ tu nescis pater.
Nam si consiliis meis adquiescere uoluisses. ilico te
ad cognitionẽ eius ꝑducerem. ipse ẽ enim agnus dĩ
xp̃s. qui tollit peccata mundi. Ad hec. ilas respon
dit. Xp̃m cuius potentiã mihi suggere cupis
scio. ipse quippe est quẽ pilatus flagellis cesum a
militib; q; in lusũ iudeis tradidit crucifigendum.
At uitus. heac inquit crucifixio. nr̃a est redemptio.
A cuius amore. nullus me umquã nullo ingenio
poterit separare. Interim & iam felix infantulus
ad laudẽ xp̃i magnis effulsit uirtutibus; caecos in
luminando. diuersorumq; infirmitates pellendo.

demonesq; innumeros effugando. Heac dum
innotitiam ualeriani caesaris peruenissent. ilico
patrem illius iussit suis optutib; presentari. Dixit
q; ad eum. Quidnam de filio tuo audio. quod cru
cifixum confiteatur et adoretur. Nunc itaq;
nro presentetur sine ulla dilatione examini.
Quocum perductus fuisset. ait ad illu ualerianus.
Cur deos nros contemptui habes. Annescis quia
in risores deoru nroru iussu principum diuer
sis perimi iussi sunt poenis. Tunc Beatus iuue
nis spu sco repletus. signaculo crucis xpi armans
frontem. intrepide respondit. Ego sculptilib;
lapidib;q; pcolendis numquam consentio. Tunc
pater eius sociis suis secum adsumptis. quasi uni
cum filiu perituru in menso heiulatu plangen
do tecta replebat. Beatus uero uitus. Ego inquit
non pereo. sed in congregatione iustorum premia
aeterna percepturus introibo. Ualerianus dixit.
Nam nisi honor patris tui nobilitasq; generis tui
me cohiberent. iam fustib; te cedi iussissem. Ad
quiesce igitur et sacrifica diis. At ille. Nonne in
quit iam semel dixi tibi. quia xpm filium di ado
ro. Iratusq; ualerianus. ad prehendere ministris
iussit infantem. Quicum manus in illu

mitterent. ilico brachia illorū ariditate rige
bant. Tunc damans ualerianus uoce magna
dixit. Manus pedēdi torq; orq; dolorib;. Tunc uo
care ad se iubens patrē pueri. & ait ad illū. Ui
deo filiū tuū in magicis artib; admodū uiguisse.
Beatus uero uirtus. Ars namq; magica mea inquit.
& fonte doctrinę xpi emanauit. cuius ego sum
seruus. Qui pedib; sup mare ambulauit. mor
tuosq; suscitauit. In cuius nomine manū tuā
pristine potero restituere sanitati. Valeria
nus dixit. & quare non facis. At ille xpi nom
inuocans. ilico sanauit eam. Tunc cōmendans
eum patri suo. emenda inquit filium tuū & in
strue. ut adquiescat & sacrificet dis. Tunc pater
eius introducens eum in domū suā. ad cumula
tis diliciis cimbalisq; & citharis puellisq; saltan
tib; animū pueri delinire curauit. Ille uero
oculis in celū sublatis dixit. Cor contritū & humi
liatum dis non spernit. Ad hec etiam pater
eius. inornatū cubiculū lapidib; pciosis felicis
simū puerum introduxit. Ostiumq; seris muniuit.
At ille genu flexo. his uerbis dnm pcabatur. Dis
habraam isaac iacob miserere mihi seruo tuo.
& confirmame in tua uirtute. ne draco iniquus

iste p̄ ualeat inseruū tuū neq; dicant gentes ubi
est ds̄ eorum. ⁊ Tunc lux serena odorq; saturissimus
subito repleuit omne cubiculū. ⁊ Cūq; familia p
magnitudine odoris eximii cuncta terreretur.
ilās deos sibi tale munus adferre referebat. ⁊
Intro spiciensq; clare fulgens cubiculū septem
angelos. AGIUS. AGIVS. AGIUS. canentes cernebat. ⁊
statimq; ipsa inuisione cecus effectus exclamauit. ⁊
Ue mihi quia p̄didi lumen oculorū meorum. ⁊
Clamor ingens familia p̄strepente exoritur. to
taq; ciuitas commota est. ⁊ Tunc ualerianus tan
to strepitu p̄motus aduenit. ⁊ Interrogauit
q; ilām unde illa cecitas euenire. ⁊ At ille. ⁊ In
cubiculum inquit filii mei p̄nimia admirati
one intuens. deos igneos cernebam. quorū
oculi inmodū stellarū fulgentium candebant. ⁊
At ualerianus. ⁊ P̄ge inquit dis nr̄is qui tibi
ostensi sunt sacrificiū offerre festina. ⁊ Cumq;
a seruis suis ad tēplum iouis duceretur. uictimis
ibidem ritu p̄actis gentiliū. sed quia dormien
tē deum reperit. idcirco cecitatē illius non abstu
lit. ⁊ Beatus uero uitus genu flexo. omniū creato
rem suppliciter exorabat. ⁊ Dn̄e qui tobi famuli
tui oculos celestis medicamento curasti. ostende

misericordiam tuam in patrem meum si diis abiec
tis fidem suam tibi firmauerit. Cumque ilos
adductus genua filii sui petens ut sui miserere
tur amplecteret. Atque ab illo ammonitus
quamuis non puramente ut post claruit satane
operibus que eius ac pompis se abrenuntiasse fate
retur. Felix natus manum capiti perfidi ge
nitoris super imponens crucisque impresso signa
culo. Xpi nomen inuocans. cecitatem ab
illo corporis non cordis abstersit. At ille di
is suis quasi si illum sanarent gratias refe
rebat. Cui ille. Xpus te inquit non dii sana
bant. Ille uero mente obcecata coepit inquire
re quibus poenis filium interficere potuisset.
Beatus uero uitus temporibus septem tantum
modo annorum etatis habuit. Apparuitque
angelus dni modesto papati suo imperans
illi quatenus secum sumpto puerulo ad
mare perrexisset. Inuentaque nauicula in
terram quam sibi ostenderet trans fretare
festinaret. Cumque ille uiam se nescisse fate
retur. Ego inquit angelus dux itineris uri.
At illi iussis obtemperantes ad mare usque ue
niebant. Ibique angelum in specie nauticis

nauem habere paratam inuenerunt. Cum
q temptando infantulum interrogasset. inquā
regionē ire festinarent. hoc ab eo responsū accepit.
Vbi ait dn̄s nor̄t nos duxerit. ire parati sum̄.
Et ubi est inquit naulum nr̄m. Et ille. Xp̄s
tibi ait mercedem restituet. Ascendentesq̄ na
uiculam. uener̄ in locum qui electoriū nuncupa
tur. Et subito cū adplicuissent nauis non con
paruit. Veneruntq̄ ad fluuiū siler. Et ibi sub
quadam arbore fessa membra collocar̄. Vbi
etiam inter ceteras quas faciebat uirtutes. aqui
la cotidie cibum cellestem illis adferebat.
Turba etiam quā plurima circū quaq̄ con ma
nens adcurrere festinabat. Nam demones
nusquā se talia pati tormenta palam ꝓfessi
sunt. Multi etiam aduentantiū monitis ipsi
us. spretis simulacris ad dm̄ uerum conuer
si sunt. Interim filius diocletiani arreptus
demone uexabatur. exclamansq̄ demon et dix.
Non ex eo nisi uenerit uitus lucanis. At diocle
tianus. Vbi est inquit ille. Demon dix. Inter
ritorio tanagritono. Armatis itaq̄ militib̄
cū festinatione iussit ad se ad leam xp̄i ꝑducere.
At illi cū eum penes supra memoratū fluuiū

orante repperissent dixer. ⁊ Quod imperator
illum ad se accersiri ppt quanda necessitate
iussisset. ⁊ Ille uero ait. ⁊ & qualis ee necessitas
poterit. pqua tant illum seruulu aduocare
iubere. ⁊ Milites uero dixerunt. ⁊ Filius eius
demonis infestatione uexatur. ⁊ At ille nihil om
nino rennuens ibat cu illis. ⁊ Dum q. amilitib;
imperatoris psentarentur obtutib;. tanta gra
tiam illi xps tribuere inuultu dignatus est.
ut facies eius oculiq; solis claritate fulgescerent. ⁊
Cumq. ab imperatore an ipse uitus ee. p cuncta
retur. nullum primitus responsu reddidit.
At ille senem modestum interrogauit. ⁊ Qui cu
& ipse natura simplex ee. nil omnino respondit. ⁊
Tunc beatus uitus. ⁊ Que inquit interrogas sene
anuuenem. ⁊ Nam si non homini. uel canitie
debuisti honore impendere. ⁊ Diocletianus dix. ⁊
Cur sic iracundo mente furis in nos. ⁊ Cui ille. ⁊
Nos inquit iracunde mtis non sum. quia illius
magisterio educati sumus. qui mitis fuit & hu
milis corde. ⁊ Qui nos prudentes sicut serpentes
ee mandauit. & simplices sicut columbe. De
mon au xpi doctrina audiens inmaniter da
mando dorquebat. ⁊ Tunc imperator. ⁊ poteris

inquit demonium a filio meo expellere. At
ille non ego ait. sed xpi. Accedensq; cū fiducia
ad filium imperatoris manumq; sup caput
illius posuit dicens. In munde spiritus re
cede a plasma di. statimq; recessit ab illo
demoniū. herrore inmiso. pluresq; inter fec.
ita ut ipse timore correptus fugisse impera
tor. Tunc munera magnifica tyroni xpi
maximāq; partē regni sui sedaturū pmiserat
si illi ad sacrificia deorū suorū consentire uo
luisset. Cui beatus xpi adhesare spondit.
Habeo xpm dnm meū qui me stola inmor
talitatis induet. regnum tuū corruptibile
diuitiesq; tibi maneant peritura. At ille.
consule inquit pueritiae tuae ne diuersis poe
nis pereas. et sacrifica dis. Cui inuictus
triumphator. Ad palmam inquit quam
dns electis suis pmisit nullis ornamentis
puenire phibeor. Tunc imperator in ar
tam carceris custodiam. seris obclusam. anu
lo q; suo signatam. ubi nec aquae quantulae
cui q; illis potio pberetur iussit induci. In
gresi itaq; carcerem beatus uirtus clamando
exorabat dicens. Dne sicut liberasti tres

pueros de camino ignis ardentes. & susan
nam de falso crimine. ita de his penis famu
los tuos eripere digneris. Intende dne acce
lera ad auxilium nrm. In illa hora xps ad ser
uos suos descendit. Vite inquit. ecce ego
tecum sū. & audita est oratio tua. Subito
q terre motu facto. lumen in habitaculo
carceris ingenti claritate refulsit. Vincu
laq in modum cineris sunt resoluta. At illi
ymnum arripientes euangeliū una uoce ca
nebant. Benedictus dns ds isrl. qui auisita
uit & fecit redemptionē plebis sue. At custos
carceres ingenti terrore correptus orribili
Cum clamore ad palatium cucurit dicens.
Imperator. ciuitas perit. & omēs periditamur.
Turbatus itaq imperator. quid est qd loque
ris inquit. Illeq respondit. Vito inquit
quē retrudi iussisti in carcerem. homo quidā
in auxiliū aduenit. cū claritate mirifica.
odoriq inaestimabili. cuius aspectū nullus
hominum proferre poterit. Tunc iubens
amphiteatrū sibi parare. Tradamus inquit
bestiis corpora illorū. & uideamus an ueniat
xps illos liberare. Cumq ibidem pducti fuissent.

felix puer modestū senem ammonuit. neullo
modo cla dium diaboli expauescere. Forti inquit
animo esto. quia iam modo corona nob adppin
quabit. axpō pparata. Eumq. ad spectaculū illud.
quinquaginta milia aut eo amplius uirorū pter
uulgus innubile (mercq.) pmiscui sexus aduenissent.
diocletianus dix. Uite ubi te uidis eē. At ille in ce
lū aspexerat. Iterumq: hisdem uerbis interrogauit.
At ille in amphiteatro inquit uideo me eē. Quod
facturus es celeriter fac. Imperator ait, Consule
iuuentute tue. et sacrifica diis magnis ne pereas.
Ille uero respondit. non sit tibi bene opus diabuli.
pars serpentis antiqui. deceptor animarū. exi
foras erubescens. quia xpm habeo cui sacrifico.
Tunc iratus imperator. Iussit in ardenti clibano.
plūbū picem resinamq. resolui. at lezamq. xpi
sup inponi. Uolo inquit uidere. si ds tuus eruat
te de manib: meis. Xpi aū proeliator inuictus.
de medio clibani feruentis orabat dicens. Dnē
qui pmanus seruorū tuorū moysi et aaron
filios israel de tra egypti liberasti. fac nobiscū
misericordiam ppt nomen tuū. Angelus
uero dni cunctū feruorē cumulati ignis extinxit.
At ille. Ubi sunt inquit diocletiane mine tue.

Gratias agimus. qui si sabina p̄beres optimum
laua chrū p̄paratum habuisses. Uniuersus
aū populus qui adspectaculū istud conuenerat.
numquā se tanta mirabilia uidisse fatebatur.
Cumq; fulgenti corpusculo nullamq; omnino
maculā habenti exiret dix̄. Erubesce impe
rator cū patre tuo diabolo. At diocletianus.
Aliquo inquit argumento artes magicas tuas
superamus. Iraq; repletus leonē ferocissimū
iussit dimittere. Tunc beatus uitus. Nes
scis inquit stulte & insipiens. quia xp̄s me
cū ē cū angelis suis. qui me liberabit de manib;
tuis. Factoq; crucis xp̄i signaculo. rabiem
leonis superauit. Ita ut ante pedes illius cor
ruerēt lingeretq; sudorem corpusculi sui.
En inquit beatus uitus ad imperatorum tunescis
creatorē tuū. cū bruta animalia illi honorē
inpendant. Nam si uelles agnoscere xp̄m sal
uatorē & credere saluus esses. Imperator dix̄.
Tu crede & genus tuū. At ille subridens ait.
Benedixisti imperator. omne enim genus nr̄m
perpetuā in paradiso coronā exspectet. In illa
aū hora quasi v. milia uirorū xp̄o dn̄o credider̄.
At diocletianus. Quales s̄ inquit artes tue quod

sic ignib, ferisq; imperabis. Ille uero ait. Ista
omnia non mihi sed dō reddunt honorem quia cre
torem suū agnoscunt. Tunc imperator p̄parare
catastas imperauit. Extensiq; in illis sci dī mar
tyres uitus & modestus cū papa pitissa sua
crescentia. Tunc scs uitus dix. Recede mi
ser a muliere que est enim uirtus eius in fragili
corpusculo. cū qua ualeat sustinere ut omnia
ossa eius disrumpantur. Exclamansq;
uoce magna in celū dix. Dnē ds omnipotens
libera nos. Subitoq; coruscatio ingens cū toni
tru inruens. terre motusque magnus effectus
est. Tunc q; omnia templa idolorum cor
ruerunt. tertiaq; pars paganorū interfecta
est. Imperator uero nimio t̄rore correptus
fugiebat. Alapaq; sibi frontē p̄cuciens dice
bat. Ue mihi quia a tali sum infante supera
tus. Angelus aū dnī eripiens eos de catasta.
subitoq; iuxta supra memoratum fluuium
siler apparuer. Dumq; ibidem sub arbore
requiescerent. dm̄ inuocabant dicentes.
Dnē ihū xpē filius dī uiuentis. suscipe ad te
animas nr̄as p̄ corque Ait scs uitus. ut in loco

hoc ꝑ dies quattuor natalicii mei musca non
appareat. Et facta est ad eum uox de celo dicens.
Uite datum est tibi quod petisti. Uise sunt
aũ anime eorũ in specie columpe niue can
didiores in celum deferri. Ꝑ triduũm namq;
aquile custodiebant corpora eorum. Florentia
aũt quedam inlustris femina. dum in fluuio
illo naufragium pateretur. Uidit scm̃ uitum
martyrem xp̃i obuiam illi uenientẽ. exclamauit
q; et dix̃. Si angelus dĩ es libera nos. At ille.
ego sum inquit uitus. si sepelieris corpora
nostra. quicquid petieris adõ dabitur
tibi. Et continuo ab impetu fluminis
mulier erepta est. Conlegit q; corpora
illorum. aromatibus condiuit. atq;
in eodem loco sepeliuit. passi sunt aũ
xvii. kl̃ iulias. Regnante dn̄o nr̄o
ihũ xp̄o. qui cum eterno patre
et spũ scõ uiuit et regnat per infi
nita saecula saeculorũ. Am̃.